

Kamrene skal udtale sig om Spørgsmaal vedrørende Standen, udpege Sagkyndige til Drøftelse om Love og til Udvalg og medvirke ved Valg og Udnævnelse af tekniske Sagkyndige, give Konkurrence- og Honorarbestemmelser for Medlemmerne m. v.

I Norge er udarbejdet et Lovforslag, gaaende ud paa, at — bortset fra dem, der før Lovens Ikrafttræden 1) har opnaaet Afgangseksamen fra Norges tekniske Højskole eller 2) er udeksamineret fra de tekniske Skoler i Oslo, Bergen og Trondhjem efter den tidligere højere Plan eller 3) er udeksamineret som Bjergkandidater fra Det norske Universitet — har ingen Ret til uden Autorisation at benytte Titlen Ingeniør (ing.) eller Sammensætninger, hvori Ordet eller Forkortelsen forekommer. Ved fremtidig Afgang fra Norges tekniske Højskoler udfærdiges Autorisationen sammen med Eksamensbeviset. I øvrigt gives Autorisationen af Regeringsdepartementet efter Høring af et Udvalg paa 7 Medlemmer, hvoraf 5 Ingeniører, udnævnt af Departementet for 3 Aar ad Gangen. Betingelsen er, at Vedkommende godtgør gennem praktisk Erfaring eller paa anden Maade at have erhvervet sig saadanne almene og tekniske Kundskaber, at han efter Udvalgets Skøn vil kunne løse tekniske Opgaver, som falder ind under Ingeniøruddannelsens Fagkreds, paa en for Almenheden betryggende Maade.

I disse Tilfælde er der specielt Tale om *Retten til at føre Betegnelsen »Ingeniør«*, eller *»Arkitekt«* eller dog (Polen) om Retten til en akademisk Gradsbetegnelse. Paa samme Maade indskrænker Akademisk Arkitektforening sig til i sit Forslag at opstille Bestemmelser om Retten til (hvortil for andre svarer Forbud mod) at føre Arkitektbenævnelsen, og Den polytekniske Lærestalts Ønsker gaar ud paa, at der findes en Betegnelse for de af den uddannede Kandidater — en Betegnelse, som de og ikke andre skulde have Ret til at føre. I ingen af de paagældende Bestemmelser eller Henvendelser finder man derimod Benævnelsesbeskyttelsen forbundet med Eneret til en vis Virksomhed, altsaa Forbud mod andres Udøvelse af saadan Virksomhed. Refererer da Interessen i at faa Benævnelsen beskyttet sig blot til Titlen, er det blot et Honnørspørgsmaal? Utvivlsomt ikke. Der ligger i Beskyttelsen for Benævnelsen en erhvervsmæssig Interesse i, at selve Benævnelsen skal kunne vise Publikum, at Indehaveren har autoritativt anerkendte særlige Kvalifikationer med Hensyn til Udøvelse af visse Virksomheder. I Arkitektforeningens Henvendelse peges paa det betydningsfulde heri, dog saaledes at de paagældendes egen Interesse er holdt i Baggrunden, medens man stærkt har fremholdt Samfundets Interesse i, at man saaledes paa Forhaand kan have Viden om visse Kvalifikationer.

Det er let nok at paavise, hvorledes de enkelte kan have Interesse i, at der tillægges dem en Eneret til at føre en vis Betegnelse, og det er ogsaa let at se, at en saadan Interesse kan strække sig over et meget vidt Omraade lige fra den Betegnelses-Eneret, der helt eller delvis medfører Eneret til Erhvervsvirksomhed inden for det paagældende Omraade, gennem den Eneret, der i alt Fald giver Indehaveren særlige Chancer i Erhvervet ved over for Publikum at fastslaa den paagældendes særlige Kvalifikationer inden for det og det bestemte Omraade, til den Betegnelses-Eneret, der kun i ringe Grad er forbunden med Erhvervsinteresse, eventuelt endog udelukkende refererer sig til en vis Uddannelse eller Stilling. Det er paa den anden Side klart, at enhver Eneret betyder et Forbud over for andre, saaledes at ethvert Krav om Eneret maa underlægges med Grunde, der kan gøre det rimeligt, at der tages et særligt Hensyn til de paagældende. At der foreligger saadanne Grunde, der kan paaberaabes af de paagældende til Fordel for at give dem en Særstilling, er imidlertid ikke tilstrækkeligt. Til Enerettens Meddelelse kræves en Akt fra Samfundets Repræsentant, Staten, der over for den krævende skal varetage de andres Interesser; Meddelelsen af Eneret forudsætter altsaa foruden Paavisning af Grunde for, at der tillægges vedkommende et særligt Gode, at der foreligger tilstrækkelige Grunde til at udelukke andre fra dette Gode. Staten vil endvidere ikke lade sig nøje med, at der foreligger personlige Interesser, der kan belægges med gode Grunde, den vil forlange, at der skal foreligge en Samfundsinteresse, der fortjener og behøver Støtte, en Samfundsinteresse, der maa være des stærkere, jo større det Indgreb er, der ved Eneretsbevillingen gøres i andres Retsstilling inden for Omraader, hvor der hidtil har været Frihed. Det er derfor fuldstændig rigtigt, naar Arkitektforeningen søger at paavise en Samfundsinteresse i, at Sagen ordnes som af Foreningen foreslaaet. En saadan Interesse maa nødvendigvis foreligge, for at Staten skal give Eneretten.